

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

REFERAT

Møte 6.5.19 kl. 12.00
Seminarrom 645 i Lauritz Meltzers hus

Til stede:

Ragnhild Muriaas (leder)
Jacob Aars
Ragnhild Overå
Bjørnar Tessem
Arild Aakvik
Ruben Berge Mathisen
Caroline Söderlind
Anne-Kathrin Thomassen

Fra administrasjonen: Hanne Widnes Gravermoen

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble godkjent.

1/19 Gjennomgang av mandatet for programstyret

[Mandat](#)

I mandatet er det skrevet at «*PP-SV (programstyret) er et rådgivende og saksforberedende organ i spørsmål vedrørende forskerutdanningsprogrammet, men kan vedta faglige endringer i programmet så lenge disse ligger innenfor UiBs- og fakultetets reglement og etablerte budsjettammer.*» Aars mente det var uklart hvor disse skillelinjene gikk. Det ble klargjort at endringer som innebærer revisjon av vedtatt programbeskrivelse for ph.d.-programmet, må opp i fakultetsstyret. For programstyret blir det f.eks. mulig å vedta at fakultetet skal ha nye tiltak av faglig art som seminarer eller annet, og retningslinjer av ulik art som ikke inngår direkte i programbeskrivelsen. Programstyret vil også ha mandat til å vedta opprettelsen av nye ph.d.-kurs som er valgfrie for kandidatene. Hvor skillelinjene går må til en viss grad avklares i hver enkelt sak fakultetsledelsen vil vurdere å fremme for programstyret.

2/19 Gjennomgang av endringer i regler og rutiner etter overgang til eget ph.d.-program

[Revidert ph.d.-forskrift](#)

Revidert Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen ble vedtatt 29. november 2018 og tredde i kraft samme dag. Forskriften gjelder for alle aktive ph.d.-kandidater. Den viktigste reelle endringen er vedtak om omarbeiding av

avhandlingen som ble behandlet i april møtet i styret. Endringen vil tre i kraft fra 1. august 2019.

Omarbeiding av avhandlinger

Universitetsstyret vedtok 11.4.2019 Forskrift om endring av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen med følgende ny § 11-5 «§ 11-5 Mindre omarbeiding av innlevert avhandling Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten. Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.»

Regelen skal gjelde for avhandlinger innlevert etter 1. september 2019.

§ 5-3. Avtaleperiode

For bedre oppfølging av ph.d.-kandidatene og bedre styringsdata for ph.d.-utdanningen var det enighet om at semesterregistrering bør være obligatorisk for kandidater i avtaleperioden.

Ny innlevering av underkjent avhandling.

Bestemmelsen om at en underkjent avhandling først kan leveres til ny vurdering seks (6) måneder etter institusjonen har vedtatt dette er fjernet. I hovedsak er endringene fra 2013 til 2018 forskriften en «slanking», det vil si at flere prosedyredetaljer er tatt ut, men krav og rettigheter er i stor grad like. For kandidater tatt opp på grunnlag av forskriften fra 2013.

Overordnet

Overgangen til fakultetsvise ph.d.-program gjør at noe av innholdet i dagens forskrift er tatt inn i de nye programbeskrivelsene. Dette har gjort ph.d.-forskriften tydeligere for dem den gjelder for og for de som skal lese forskriften. I revisjonsprosessen har ph.d.-forskriften også blitt revidert på bakgrunn av endringer i Universitets og høyskoleloven, og den har blitt oppdatert til gjeldene rett.

Programbeskrivelse

Programmet ble opprettet i Universitetsstyret 11. april og tredde i kraft 12. april 2019. De viktigste endringene ved overgangen til fakultetsprogram:

Styringsstruktur

Programstyret vil erstatte Forskerutdanningsforum. Sammensetningen for første periode ble vedtatt i Fakultetsstyret 9. april. Både mandatet og sammensetningen er endret fra det tidligere forskerutdanningsforumet.

Prosedyrer for prøveforelesning og disputas

I programbeskrivelsen er det lagt opp til at kandidaten innleder disputasen, og ikke førsteopponenten, som er praksisen per i dag. Programbeskrivelsen inneholder også en ny bestemmelse om at tema for prøveforelesningen skal begrunnes. Tema for oppgitt

emne bør normalt ikke hentes fra sentrale problemstillinger i doktorgradsarbeidet
Begrunnelsen vil bli lest opp av dekan/settedekan på prøveforelesningen. Disse
endringene vil gjelde for nye komitéer som oppnevnes f.o.m. 12.4.2019.

Opptaksregler

Det åpnes for opptak av søkere med kortere masterutdanning enn 2 år med følgende regler:

Omfanget av utdanningsbakgrunnen må normalt tilsvare en mastergrad på 120 studiepoengs omfang som bygger på en bachelorgrad på 180 studiepoengs omfang (normalt 2+3 år), eller en integrert mastergrad av 300 studiepoengs (5 års) omfang. I mastergraden skal det normalt inngå et selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Det forutsettes at mastergraden har en teoretisk-empirisk innretning. En praktisk innrettet mastergrad («erfaringsbasert») som ikke gir det forskningsforberedende nivået som forutsettes for opptak kan ikke godkjennes.

Fakultetet følger NOKUT sine retningslinjer i GSU-listen for godkjenning av utenlandsk utdanning.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet godkjenner også ettårige mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-programmet dersom den aktuelle graden

A) *utgjør del av en helhetlig høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdanning i Norge,*

B) *[har et nivå tilsvarende kravene til norske mastergrader,](#)*

C) *inneholder tilstrekkelig og relevant metodeopplæring, og*

D) *inneholder et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 30 studiepoeng.*

Dersom søkeren kan dokumentere relevante tilleggsemner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter (vitenskapelig arbeid/produksjon) kan dette inngå i vurderingen av punkt B og C over.

Mastergraden skal vanligvis være innen det fagområdet det søkes opptak til. Mener fagmiljøet at søkeren mangler nødvendige kunnskaper innen fagfeltet, kan fakultetet, etter anbefaling fra fagmiljøet, pålegge tilleggskrav utover den obligatoriske opplæringsdelen i ph.d.-programmet.

Opptak av ph.d.-kandidater med ekstern arbeidsgiver

Fra og med 12. april vil opptak av ph.d.-kandidater med ekstern arbeidsgiver behandles fortløpende og vil ikke bli en del av programstyrets mandat. Fakultetet vil vurdere om formelle kvalifikasjonskrav er innfridd. Instituttet søkeren ønsker å tilhøre vil gjøre en faglig vurdering av prosjektet og grunnkvalifikasjonene og at de strukturelle rammene med finansiering blir innfridd. Dekan fatter vedtak om opptak.

Fjerning av instituttens studieplaner og krav til forhåndsavklaring

Ved overgang til eget ph.d.-program er de utdaterte studieplanene for opplæringsdelen på instituttnivå fjernet og erstattet av en studieplan på fakultetsnivå. Merk også det følgende kravet: *Kandidaten kan, innen rammen av fakultetets studieplan, selv velge hvilke kurs og aktiviteter som skal inngå, men opplæringsdelen skal planlegges i samråd med veileder og valg av kurs avklares på forhånd med faglig ansvarlig for forskerutdanningen ved instituttet kandidaten er tilknyttet.*

Krav til formidlingsdelen

Hva som kan inngå som formidling er endret og i tillegg er det innført et krav om deltakelse på konferanser med presentasjon av eget arbeid:

Faglig formidling skal utgjøre minst 3 studiepoeng (ca 2 ukers arbeid på heltid) og skal omfatte deltakelse på nasjonale- eller internasjonale konferanser med presentasjon av resultater fra egen forskning. I tillegg kan et utvalg av følgende aktiviteter godkjennes:

- *Forelesning om avhandlingens tema utenfor egen arbeidsplass*
- *Populærvitenskapelig bidrag innen eget felt (artikkel, kronikk, foredrag etc.)*
- *Andre aktiviteter som gir trening i vitenskapelig formidling av eget arbeid*

Overordnede retningslinjer med sidenorm for monografier og artikkelbaserte avhandlinger

Nytt navn på «kappen» - innledende innramming

Den delen av artikkelbaserte avhandlinger som kalles kappen er nå navngitt til innledende innramming.

Merk også at alle ph.d.-kandidater (interne som eksterne) har rettigheter til følgende oppfølging:

Oppstartsamtale, medarbeidersamtale eller tilsvarende, midtveisevaluering, inkludering i forskningsmiljø

Vedtak i Universitetsstyret om innføring av ordningen med omarbeiding

Universitetsstyret behandlet ovennevnte sak i møte og følgende vedtak ble gjort:
Universitetsstyret vedtar Forskrift om endring av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen med følgende ny § 11-5

«§ 11-5 Mindre omarbeiding av innlevert avhandling Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av innlevert avhandling og eventuelt tilleggsmateriale anbefale at fakultetet selv gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal skriftlig gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide. Tillater fakultetet selv en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som ikke skal være lengre enn **tre (3) måneder**. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten. Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen.»

Endringen bør gjelde å raskt som mulig, med likevel slik at fakultetene får tid til å innrette seg etter den nye regelen. Regelen skal derfor gjelde for avhandlinger innlevert etter 1. september 2019.

Vi ber fakultetene legge dette til grunn for sitt arbeid med utarbeidelse av rutiner og informasjon om regelendringen, særlig overfor bedømmelseskomiteene, slik at de blir oppdatert i samsvar med den nye regelen om mindre omarbeiding av innlevert avhandling.

3/19 Offentlig sektor- og Nærings-ph.d.

Diskusjon: Hva er formålet med ordningen. Er dagens krav ved opptak av kandidater fornuftige?

Informasjon om ordningen: [Offentlig sektor ph.d.](#) [Nærings ph.d.](#)

Programstyret mente de samme opptaksregler bør gjelde for alle kandidatgrupper.

4/19 Fokusområder for programstyret framover

Veilederopplæring

I diskusjonen kom det fram at det trolig er to hovedtilnærminger til veilederopplæring:

1. De som ikke ønsker noe formelt og poenggivende, men mer uformelle samlinger av begrenset varighet der aktuelle problemområder/saksfelt for veiledning settes på dagsorden. Ofte vil dette gjelde for erfarne forskere/veiledere
2. De som ønsker mer formaliserte kursopplegg som kan bidra til å bygge opp en verdifull portefølje av opplæring. Den kan videre brukes i søknader om forskningsmidler og eventuelt i søknad om opprykk til professor. Denne gruppen består gjerne av yngre forskere.

Opplæringsdelen

Fakultetet har ikke annet fast tilbud i opplæringsdelen enn kurset i vitenskapsteori og etikk. Det er ønskelig med mer fast tilbud til kandidatene, og vurdere om tilbudet vi har i dag bør revideres. Geografi meldte inn at deres kurs i kvalitativ metode kan egne seg som et mer fast kurs i en fakultetsportefølje. Kurset er foreløpig lagt ned pga finansieringsslutt fra NFR og pensjonert kursansvarlig. Opplæringsdelen vil være et fokusområde i det kommende året.

Revidering av [retningslinjer for den sakkyndige komité](#) etter vedtak om omarbeiding

Retningslinjene for sakkyndig komité må revideres i tråd med vedtak om omarbeiding av avhandling. Retningslinjene vil legges fram for programstyret i neste møte.

Implementering av nye regler og rutiner

Plan for implementering av nye regler og rutiner ble lagt fram. Det ble besluttet at fakultetet skal ha dialogmøter med alle instituttene for å best sikre god kjennskap til de nye reglene og rutinene som nå gjelder.

5/19 Skriftlig orientering

Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet ble lagt frem skriftlig.

Ragnhild Louise Muriaas
leder

Hanne Widnes Gravermoen
sekretær